

AMBTELIJKE NOTITIE

Leiden, 22 september 2010

Rijksbegroting 2011

Op dinsdag 21 september 2010 is de rijksbegroting gepresenteerd met als titel "Op weg naar financieel herstel" waarin de kabinetsvoornemens voor volgend jaar staan. Hieronder vindt u een lijst met de belangrijkste beleidsvoornemens die voor de regio Holland Rijnland van belang zijn.

Algemeen

In de begrotingen voor 2011 is gestart met het op orde brengen van de overheidsfinanciën.

In Nederland valt de overgang van het stimuleren van de economie naar het gezond maken van de overheidsfinanciën samen met een politieke wisseling van de wacht. Het huidige demissionaire kabinet heeft forse inspanningen geleverd om het tekort op de begroting te reduceren.

Voor Holland Rijnland zijn met name de volgende onderwerpen belangrijk.

Verkeer en Waterstaat: inclusief Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) Projectenboek:

Wat betreft dit punt zijn er drie belangrijke punten waar Holland Rijnland mee te maken heeft:

- 1) Infrastructuur en grote ruimtelijke projecten (MIRT)
- 2) Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG)
- 3) Onrendabele top verstedelijkingsstrategie / financiering binnenstedelijk bouwen

De bovenste twee punten zijn hieronder uitgewerkt. Over het derde punt is niets opgenomen in de rijksbegroting.

In het MIRT zet het Kabinet de meerjarenplannen uiteen voor grote ruimtelijke ingrepen in het land. Op het eerste oog lijken er geen grote verschuivingen te zijn in de beschikbare budgetten.

De afspraken zoals die in de afgelopen Bestuurlijke Overleggen (najaar 2009 en mei 2010) zijn gemaakt, zijn consequent in het MIRT verwerkt.

De Gebiedsagenda wordt nadrukkelijk gepresenteerd als het inhoudelijke beleidskader waarmee beslissingen over ruimtelijke projecten worden genomen. Holland Rijnland staat in de prioritaire gebiedsopgaven benoemd. Genoemde opgaven zijn bouw van 23.000 woningen, RGL Oost en West, RijnlandRoute, bioscience en Greenport Duin- en Bollenstreek. De prioriteiten uit de Rijnstreek zijn in dit kader niet benoemd (o.a. Groene Hart, Oude Rijnzone en N207. De Oude Rijnzone komt wel voor in projectenoverzicht (zie hieronder)

Holland Rijnland:

- Integrale Benadering Holland Rijnland staat nog steeds in de verkenningentabel (zonder middelen). Een definitief voorstel voor gefaseerde realisatie van Zoeken naar Balans wordt op 1 december 2010 verwacht.
- Deze formulering biedt weinig ruimte voor Churchill Avenue-alternatief en/of uitstel van de keuze)
- Greenport Duin- en Bollenstreek staat in de realisatietabel (dit is niet nieuw), maar de realisatietermijn is verlengd naar december 2014. (dit heeft betrekking op € 6,8 mln. FES-bijdrage)
- De Oude Rijnzone is sinds vorig jaar opgenomen in de realisatietabel, er is een taakstellende rijksbijdrage van € 30 mln. Hier zijn er geen wijzigingen ten opzichte van vorig jaar.
- Met betrekking tot de RijnGouwelijn Oost: nieuw ten opzichte van vorige jaar is de zin: "Het nieuwe college van Leiden wil niet meewerken aan een tram door het centrum; de provincie maakt een inpassingsplan"
- De RijnGouwelijn-West is nieuwkomer in de planstudietabel Regionale en Lokale Infrastructuur met een rijksbijdrage van € 45 mln. Opvallend is de zin: "Aanleg van de RGL-Oost is voorwaarde voor aanleg van de RGL-West".

Verdere uitwerking van de Integrale Benadering Holland Rijnland (IBHR) en tweede fase MER loopt. Mogelijke acties zijn:

- Continueren beïnvloeding departementen en de Tweede Kamer m.b.t. veilig stellen toegezegde rijksmiddelen voor de RijnlandRoute. En ruimte creëren om na afronding MER ChurchillAvenue bij gelijkwaardigheid in geld en oplossend vermogen in planfase te brengen.
- De projecten vanuit de strategisch regionale agenda Rijnstreek naast Groene Hartlijn ook inbrengen in de Zuidvleugelopgaven en gebiedsagenda.

VROM: Verstedelijking

In de begroting van VROM/WWI 2011 zijn er geen inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van 2010 als het gaat om het fysieke domein.

De verstedelijkingsdoelen -voldoende woningen van de juiste kwaliteit op de juiste plaats- zullen bereikt moeten worden via 'zachte' middelen (zoals studies en experimenten), want geld is er niet of nauwelijks. Waar er in 2009 en 2010 nog tijdelijke stimuleringssubsidies waren voor in de bouw, zijn die niet beschikbaar in 2011.

Het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) komt in 2011 via de decentralisatie-uitkering van het gemeente- en provinciefonds beschikbaar. Dit is een uitvloeisel van eerdere afspraken over decentralisatie. Het budget vloeit voort uit eerdere afspraken en is voor de fysieke pijler ongewijzigd (ca. 286 miljoen euro).

Voor **Holland Rijnland** zijn het spannende tijden in het MIRT-traject de Integrale Benadering Holland Rijnland (IBHR). Het adagium is 'eerst bewegen dan bouwen'. Het Rijk stelt daar tegenover dat er wel voldoende gebouwd moet worden, wil zij bijdragen aan verbetering van de infrastructuur. De woningbouw wordt moeilijk nu de crisis na-ijlt en er geen BLS-subsidies meer zijn.

VRM: Gebiedsontwikkeling

Het bedrijventerreinenbeleid, zoals in ingezet in de afgelopen jaren, wordt ongewijzigd voortgezet en ook de toegezegde 400 miljoen euro voor herstructurering blijft staan.

Verder wordt in 2011 gewerkt aan de uitvoering van het in mei 2010 afgesproken plan van aanpak leegstand kantoren.

In 2011 wordt ingezet op het uitvoering van de in 2010 gemaakte afspraken met andere overheden en sectoren over de sanering van 200 hectare kassen in 10 gebiedsprojecten in waardevolle gebieden en het formuleren van een aanpak voor nog eens 600 ha sanering verspreid liggend glas.

Holland Rijnland Economische zaken

Indirect is van belang, dat het kabinet de Topperregeling (een subsidieregeling voor bedrijventerreinen) gaat decentraliseren naar de provincies. Daardoor krijgen de provincies in de periode tot 2014 € 101 miljoen extra beschikbaar voor de herstructurering van bedrijventerreinen. Dit lijkt veel maar is het niet.

In het kader van het (Europese) ruimtevaartbeleid wordt vermeld, dat er een verdere programmatische uitwerking en invulling van de Nederlandse inschrijvingen in R&D programma's van de European Space Agency (ESA) zal komen. Mogelijk, dat ESA-ESTEC hiervan kan profiteren.

VRM en LNV: landschap, recreatie, vitaal platteland, natuur

LNV streeft onder 'Landschap en recreatie' naar:

1. Een duurzame leefomgeving met een gewaardeerd landschap, waar het goed wonen, werken en recreëren is;
2. Voldoende sociaaleconomische draagkracht om het platteland vitaal te houden.

Ad 1. De doelstelling duurzame leefomgeving valt in twee te onderscheiden beleidsdoelen uiteen:

- 1.1 Gewaardeerd landschap;
- 1.2 Recreatief aantrekkelijk Nederland;

Dit houdt verband met de huidige periode Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) en is niet nieuw. Planning nog steeds alleen voor huidige periode ILG. Vanaf 2014 moet hierover een nieuw Bestuursakkoord Provincie Zuid-Holland – Rijk afgesloten worden, inclusief de rijkstaakstellingen en budgetten. De regio is hierin geen partij, maar lobby voor onze doelen en wensen is hierbij wel gewenst.

Holland Rijnland

Sluit aan op Kernbeslissingen en doelstellingen Regionaal Groenprogramma. Ook dit is niet nieuw.

Holland Rijnland moet hierom in gesprek met de provincie Zuid-Holland blijven om een goede invulling te krijgen van de (rijks)taakstelling en doelstellingen vanaf 2014. Er moet eventueel een gecoördineerde lobby worden opgezet richting LNV voor meer middelen groen.

Ministeries op het gebied van de Sociale agenda van Holland Rijnland:

Jeugdzorg

Op grond van de Wet op de jeugdzorg zijn op dit moment provincies en grootstedelijke regio's verantwoordelijk voor de kwaliteit, de planning en financiering van de jeugdzorg in hun regio. Zij moeten zorgen voor voldoende zorgaanbod om invulling te geven aan het recht op jeugdzorg en voor een goed functionerend Bureau Jeugdzorg. Hierbij wordt opgemerkt dat het demissionaire kabinet heeft voorgesteld om gedurende het huidige stelsel van de zorg voor jeugd ingrijpend bestuurlijk en organisatorisch te wijzigen, waarbij de zorg voor jeugd zoveel als mogelijk wordt gedecentraliseerd naar gemeenten. Deze visie komt in grote mate overeen met de analyse en voorstellen van de parlementaire werkgroep *Toekomstverkenning Jeugdzorg* van 18 mei 2010. Het is aan het nieuwe kabinet om te besluiten over de toekomst van het stelsel van de zorg voor de jeugd.

Holland Rijnland:

Het kan zijn dat de gemeenten besluiten de jeugdzorg regionaal te gaan beleggen bij Holland Rijnland.

De gemeenten gaan zich vast voorbereiden op deze mogelijke stelselwijziging. Holland Rijnland biedt hiervoor het platform.

Onderwijs, beleidsartikel 1.3.3

Leerlingen kunnen zonder drempel het primair onderwijs volgen dat het beste past bij hun talenten en specifieke behoeften.

Er worden verschillende maatregelen genomen om de kwaliteit van het (voortgezet) speciaal onderwijs te borgen en te verbeteren. Het wetsvoorstel hiervoor zal naar verwachting begin 2011 aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

Dit wetsvoorstel regelt dat scholen per leerling een ontwikkelingsperspectief vaststellen en de voortgang van de ontwikkeling van de leerlingen registreren. Het ontwikkelingsperspectief en de voortgang worden vervolgens ten minste één keer per jaar met de ouders en, als dat mogelijk is, met de leerling geëvalueerd.

Daarnaast worden in het voortgezet speciaal onderwijs uitstroomprofielen ingericht, waardoor leerlingen onderwijs krijgen dat goed aansluit bij het ontwikkelingsperspectief. Het motto is "een reguliere startkwalificatie waar dat kan, een andere passende kwalificatie waar dat niet kan".

Daarnaast wordt gestreefd naar het openstellen van zoveel mogelijk routes voor leerlingen om dat te realiseren. Hiervoor worden diverse samenwerkingsconstructies tussen scholen voor regulier en speciaal onderwijs juridisch mogelijk gemaakt.

Holland Rijnland

Meer leerlingen halen een passende kwalificatie, wellicht worden minder leerlingen gemeld bij het Regionaal Bureau Leerplicht.

Het Regionaal Bureau Leerplicht kan hierin samenwerken met (voortgezet) speciaal onderwijs om te zorgen dat zoveel mogelijk leerlingen een passende kwalificatie halen.

Re-integratiebudgetten gemeenten

Re-integratiemiddelen moeten selectiever en vraaggerichter ingezet worden. De re-integratiebudgetten van UWV en gemeenten blijven in 2011 vanwege bestuurlijke afspraken gehandhaafd, maar worden met ingang van 2012 met € 190 mln gekort.

Holland Rijnland

Holland Rijnland heeft regionaal arbeidsmarktbeleid als prioriteit van de sociale en economische agenda benoemd. Afstemming van beleid tussen de ketenpartners maakt hiervan onderdeel uit. Het is aan de sociale diensten en UWV Werkbedrijf zelf om beleid te voeren t.a.v. de inzet van re-integratiebudgetten. Holland Rijnland kan vanuit haar platformrol regionale afstemming stroomlijnen.

Het Jongerenloket Holland Rijnland heeft als uitvoeringsorganisatie die gebruik maakt van de re-integratiebudgetten een direct belang om betrokken te worden bij de beleidsvorming t.a.v. de re-integratiebudgetten.

Holland Rijnland kan in het regionaal ketenoverleg en het portefeuillehouderoverleg Sociale Agenda de wens tot regionale afstemming van de inzet van re-integratiebudgetten agenderen. Selectievere en vraaggerichtere inzet vraagt afstemming op de vraag vanuit de regionale arbeidsmarkt.

Budgetten Participatiebudget

De budgetten voor re-integratie, inburgering en volwasseneneducatie (VE) in het Participatiebudget worden gekort: vanaf 2011 35 miljoen voor VE, 100 miljoen in 2011 voor inburgering en 190 miljoen in 2012 voor re-integratie.

Holland Rijnland

Holland Rijnland heeft als taak om het onderdeel VE van het Participatiebudget in te kopen bij de ROC's voor de gemeenten. Voor de twee andere beleidsterreinen kopen de gemeenten lokaal of subregionaal voorzieningen in.

Het budget voor VE zal in 2011 15% verminderen ten opzichte van 2010 en is dan 40% minder ten opzichte van 2009.

Nu er ook kortingen zijn op de andere budgetten zal de regio haar participatiebeleid moeten herzien.

De gemeenten zullen de budgetten meer willen inzetten op participatie aan en re-integratie naar de arbeidsmarkt. Dit zorgt er onder ander voor dat er minder een beroep gedaan hoeft te worden op de uitkeringsbudgetten.

VE richt zich ook op participatie aan de samenleving, maar dit aanbod voor de doelgroepen van volwasseneneducatie zal met het regionale beleid verminderen.

Holland Rijnland kan de inkoop van VE regionaal afstemmen met de andere beleidsterreinen van de gemeenten, zodat er een regionaal gedragen aanbod is voor de doelgroepen van het Participatiebudget.

Op 4 november 2010 zal het portefeuillehouderoverleg Sociale Agenda advies uitbrengen op een hierop aangescherpt voorstel voor de inzet van VE in 2011.

Waarnemingen en kanttekeningen IPO Rijksbegroting 2011:

<http://www.ipo.nl/20->

[Waarnemingen en kanttekeningen IPO Rijksbegroting 2011.html?article=8697](http://www.ipo.nl/20-Waarnemingen_en_kanttekeningen_IPO_Rijksbegroting_2011.html?article=8697)

Rijksbegroting slecht voortekenen voor gemeenten:

<http://www.vng.nl/eCache/DEF/1/00/664.html>